

El llegat de Machado

GERARD BUXEDA I MAJORAL

El títol del llibre, *Els últims dies de Machado*, pot dur a més d'una confusió. Evidentment, Febrés parla dels últims dies de Machado. Se'ns explica el seu suport a la causa republicana i, amb gran precisió de detalls, la ruta i les penalitats que hagué de fer front durant el camí de l'exili i en els seus últims dies a Cotlliure. També hi apareixen els motius que el podrien haver impulsat a declinar l'ajuda de les autoritats republicanes per arribar fins a Perpinyà o a París, on podria haver estat més ben atès.

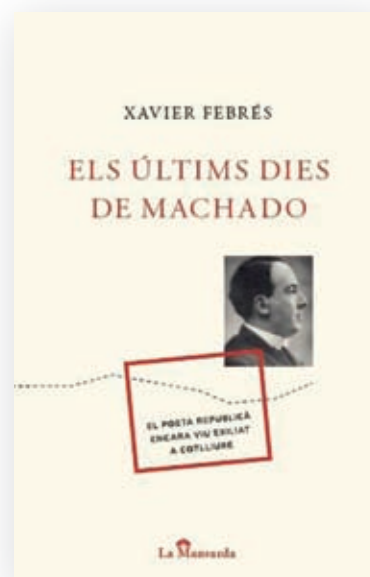
Febrés no s'atura amb la mort de Machado. Per una banda hi ha l'apropiació de la figura del poeta per part del règim franquista. I, per altra banda, hi ha la reivindicació del seu llegat pels republicans exiliats i per la nova generació de joves antifranquistes.

No s'obliden detalls prou reveladors, com les gestions per evitar que les despulles de Machado anessin a parar a una fossa comuna, la campanya de subscripció popular per aconseguir fons per a la sepultura del poeta al cementiri de Cotlliure, i la instal·lació d'una bústia perquè els visitants hi di-

positessin els seus escrits de reconeixement. I és que una vegada la seva tomba ja s'ha convertit en un lloc de memòria del mig milió de republicans exiliats, el seu retorn a Espanya, malgrat aquests intents, s'entreveu molt problemàtic.

Tanmateix, aquest no és l'únic tema del qual Febrés parla i denuncia. També ens explica l'evacuació de les autoritats republicanes, dels militars i dels milers de civils que optaren pel camí de l'exili, de les últimes batalles i relacions diplomàtiques de la guerra, i, sobretot, de l'actitud de les autoritats franceses davant l'allau que se'ls aproximava: van fer cas omís de les advertències del govern de la República, improvisaren la construcció dels camps de concentració, i tractaren els exiliats gairebé com si fossin delinqüents o bestiar, davant la indiferència dels nord-catalans.

L'evacuació de persones no és l'únic episodi del qual parla Febrés. Tampoc no s'oblida de les gestions per salvar la hisenda espanyola i el patrimoni artístic. El primer aspecte fou més problemàtic, amb episodis de pillatge i llegendes sobre tresors amagats pels exiliats.

XAVIER FEBRÉS

Els últims dies de Machado

Editorial La Mansarda.
Col·lecció Consolat de Mar
Barcelona, 2013
176 p.

El segon fou tot un èxit, gràcies a l'actuació dels governs republicà i francès i la col·laboració d'observadors internacionals. Llàstima que les democràcies europees no actuaren amb la mateixa cura i diligència envers la legalitat republicana i la sort dels seus exiliats que envers el llegat artístic.

són cul de mal seient, perquè és on les certes, geogràfiques i de l'ànima, es desdibuixen. Amb un rerefons versemblant, el dels proppassats conats de racisme en aquesta zona, l'autor aprofita i reflexiona sobre temes socials. La xenofòbia i l'auge de l'extrema dreta; les topades entre autòctons que foren immigrants amb immigrants que lluiten per ser autòctons; els aprofitats que sempre fan l'agost a costa de les desgràcies alienes; el pintoresquisme que s'em-

XEVI SALA

En la pell d'un mort

Columna Edicions.
Badalona, 2013,
218 p.

badaleix amb el *quinqui*; i, per sobre de tot —i aquí rau el moll de l'os de la història— la difícil relació entre pares i fills, sobretot en condicions de marginació social. Finalment, Víctor i Jem faran equip, per jugar a l'esperança.

